



Revisionsplan 2018 för Lysekils kommun och dess helägda bolag

1. Uppdrag

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll av och stöd till nämnderna och syftar ytterst till ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Enligt kommunallagen 9 kap 9 § är revisionens uppgift att ge underlag till fullmäktiges prövning om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen är tillräcklig

Granskningen syftar ytterst till att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för bedömning om nämnder, styrelser och enskilda politiker skall beviljas ansvarsfrihet. Dessutom är granskningen ett underlag för uttalande om tillstyrkande eller avstyrkande av att årsredovisningen godkänns.

Granskningsuppdraget är medlet att nå fram till denna ansvarsprövning. Olika enskilda granskningsinsatser kan därtill ha ett egenvärde genom de effekter de kan åstadkomma.

Revisionsarbetet bedrivs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen, stiftelselagen och andra författningar om revision, reglementet samt god revisionsssed. Vidare kommer de rekommendationer och utkast till rekommendationer som SKYREV (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) utger att följas inom revisionen.

Revisorerna ska årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsssed. Granskningen skall ske på samma sätt i kommunala bolag, genom de lekmannarevisorer/revisorer som utsetts i bolagen och stiftelserna.

Revisionen arbetar på kommunfullmäktiges uppdrag och utgör hela fullmäktiges verktyg. Kommuninvånarnas perspektiv sätts i förgrunden i revisionens arbete.

2. Årlig granskning

Revisorernas uppdrag är att granska alla verksamhet årligen för att få underlag till den slutliga prövningen av ansvar för verksamhet, ekonomi och intern kontroll. Den årliga granskningen består av:

- Riskanalys
- Grundläggande granskning
- Granskning av delårsrapport

- Granskning av årsredovisning
- Fördjupad granskning

Revisorernas rapporter redovisas i de förtroendevalda revisorernas revisionsberättelse till fullmäktige och lekmannarevisorernas granskningsrapport till respektive bolagsstämma.

Respektive område beskrivs mer i detalj nedan.

2.1 Riskanalys

Enligt kommunallagen har revisorerna till uppgift att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. (KL 9 kap. 9 §).

För att revisorerna ska kunna identifiera händelser samt företeelser som kan påverka, hindra eller hota en hög måluppfyllelse inom den kommunala verksamheten presenteras här ett riskanalysunderlag. Underlaget innefattar både interna samt externa faktorer och tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål. Skildringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning. Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner, länet och riket.

Det är viktigt att poängtera att riskanalysunderlaget främst belyser otydligheter och avvikelser som återfinns i kommunens officiella dokument och/eller offentlig statistik. Utifrån riskanalysunderlaget, tidigare granskningar, annan kunskapsinhämtning och ytterligare information från förtroendevalda och tjänstemän bedömer därefter de förtroendevalda revisorerna sannolikhet och konsekvens. Tanken är således att framställningen ska mynna ut i en bedömning av hur troligt det är att en företeelse inträffar och en uppskattning av hur allvarliga följderna i så fall blir dvs. en komplett riskanalys.

Riskanalysunderlaget är ett stöd i arbetet med revisionsplanen och de frågor som behandlas i framställningen kan leda till beslut om fördjupade granskningsprojekt. Underlaget kan även vara ett stöd i kommunikationen med styrelsen, nämnder/utskott och tjänstemän.

De specifika granskningsinsatserna för granskning av årsredovisningen fastställs av PwC utifrån särskild riskanalys i enlighet med ISA-krav¹ liksom de fördjupade granskningar som erfordras för att säkerställa en rättvisande resultat- och balansräkning (scoping).

2.2 Grundläggande granskning

Utgångspunkten för den grundläggande granskningen är fullmäktiges mål och uppdrag. Granskningen ska ge svar på hur nämnder och styrelser mottar, genomför och återredovisar mål och uppdrag. Den årliga granskningen omfattar flera steg och genomförs löpande under året genom bl.a:

- Att löpande ta del av grundläggande dokument, t ex:
 - Mål- och budgetdokument
 - Riktlinjer
 - Ekonomi- och verksamhetsrapporter

¹ International Standards on Auditing

- Delårsrapporter
- Bokslut
- Protokoll
- Att kommunicera med den verksamhet som granskas.
- Att bedöma nämndernas och kommunstyrelsens internkontrollplaner och faktiskt genomförd internkontroll.
- Granskning av viktiga beslut i kommunfullmäktige och uppföljning av dessa. Viktiga beslut att följa upp under året avser främst styrprocessen.
- Att följa upp hur respektive nämnd har hanterat aktuella iakttagelser och rekommendationer från genomförda granskningar och protokollsnoteringar

Iakttagelser från den grundläggande granskningen 2017 utgör del av underlag för den grundläggande granskningen 2018. Iakttagelserna kommuniceras och diskuteras vid årets möten med nämnderna.

Utöver ovanstående utför PwC en granskning av den interna kontrollen i system och rutiner.

Ansvariga: PwC enligt avtal

Klart: Tidplan enligt överenskommelse med ekonomiavdelningen men med hänsyn till fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

2.3 Granskning av delårsrapport

Delårsbokslutet skall granskas och rapport skall lämnas inför behandlingen i fullmäktige. Granskningen skall svara på frågan om resultaten i rapporten är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om i budgeten.

Syftet med vår granskning är även att identifiera och kommunicera eventuella risker, budgetavvikelser och andra problemområden på ett tidigt stadium.

Utgångspunkten för vår granskning är kommunallagen och de rekommendationer som tagits fram av SKYREV och SKL (Sveriges kommuner och landsting).

Ansvariga: PwC enligt avtal

Klart: Tidplan enligt överenskommelse med ekonomiavdelningen

2.4 Granskning av årsredovisning

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen skall utföras enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller

tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen.

Granskningen introduceras genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen skall utföras enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing).

Ansvariga: PwC enligt avtal. Klart: Tidplan enligt överenskommelse med ekonomiavdelningen

2.5 Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen kompletteras med fördjupad granskning i den omfattning och med den inriktning som behövs för att säkerställa att revisorerna har tillräckligt underlag för sitt uttalande i revisionsberättelsen.

Fördjupad granskning kan ske inom hela revisionsuppdraget dvs. avse verksamhet/resultat, processer och rutiner, styrning och intern kontroll samt räkenskaper.

Fördjupad granskning genomförs som kommunövergripande, nämndgemensamma eller nämndspecifika projekt. Granskning kan även ske i samverkan med lekmannarevisorerna i kommunens bolag eller med andra kommuners revisorer etc.

Kommunens revisorer har med utgångspunkt i genomförd årsrevision, tidigare fördjupade granskningar och upprättad risk- och väsentlighetsanalys, diskuterat och rangordnat det behov av fördjupad granskning. Dessa redovisas nedan.

Utförda granskningar under 2011-2017 utöver granskning av delårsrapport, årsredovisning och intern kontroll är;

- Exploateringsavtal och redovisning
- Konst och öv stöldbegärliga inventarier
- Löpande avstämning, attest och firmateckning
- Konsultkostnader - utifrån avtal
- Rutiner för lönehantering (redovisningsrevision)
- Uppföljning av KPMGs rapport personalförsörjning och arbetsmiljö, långtidssjukskrivningar och åtgärder.
- Ägarstyrning och uppsiktspflicht av kommunala bolag
- Kvalitets- och resursutveckling inom äldreomsorgens särskilda boenden
- Gymnasieskolan
- Uppföljningar, Stratsys inom vård och omsorg
- Avtal med kommunchefen
- Stadsbidrag för flyktingverksamhet
- Jämställdhetsarbete
- Granskning av miljönämnden
- Kommunens aktivitetsansvar
- Utbetalning av löner inom socialnämnden
- Fakturering av arrende

- Grundläggande granskning IT-nämnden 2017
- Uppföljande granskning av miljönämnden
- Rektors förutsättningar
- Sjukskrivning och rehabilitering
- Uppföljning av kommunens jämställdhetsarbete
- Uppföljning momsredovisning

Förslag 2018

- Förebyggande arbete mot kränkning i skolan
- Beställning, uppföljning och kontroll av (drift och investeringsprojekt) arbete på gata, väg och park
- Flyktingverksamhet – integration, utbildning och jobb.
- Personella resurser för markfrågor
- Beslut och verkställighet
- Statsbidrag, söker kommunen de bidrar de är berättigade till samt används de för avsett syfte.
- Exploateringsverksamhet
- Uppföljning av aktivitetsansvaret
- Äldreomsorg
- IFO
- Ledarskap
- Fastighetsunderhåll
- Internservice, bilvård, mat/kök, IT m fl.
- Investerings- och komponentredovisning
- Finansiering och statsbidrag för flyktingar/asylsökande

Beslutade projekt

- **Upphandling, beställning, uppföljning och kontroll av (drift och investeringsprojekt) arbete på gata, väg och park utförda av LEVA. Vad inom avtal och vad köps därutöver. Oklara ansvarsområden? Vad ingår/inte i olika tjänster. Ledarskap, förutsättningar - till 2019**
- **Fastighetsunderhåll**
- **Uppföljning aktivitetsansvar**

3. Revisorernas arbete och utveckling

För att leva upp till den goda sedens riktlinjer om grundläggande granskning av all verksamhet förutsätts att de förtroendevalda revisorerna utför granskningsarbete, vid sidan om det granskningsarbete som utförs av det sakkunniga biträdet. Samtliga revisorer läser kontinuerligt protokoll från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Revisorerna har sinsemellan även fördelat ansvaret för granskningen av nämnderna enligt nedan.

| | | |
|-----------------------------------|-------------------|-------------------|
| Kommunstyrelse | Anita I Andersson | Olle Krischansson |
| Byggnadsnämnd | Anita I Andersson | Olle Krischansson |
| Miljönämnden i mellersta Bohuslän | Anita I Andersson | Mikael Pehrsson |
| IT-nämnd | Anita I Andersson | Mikael Pehrsson |
| Lönenämnd | Anita I Andersson | Mikael Pehrsson |
| Valnämnd | Anita Larsson | Tommy Karlsson |
| Utbildningsnämnd | Tommy Karlsson | Mikael Pehrsson |
| Socialnämnd | Anita Larsson | Bengt Ingemansson |

3.1 Besök i verksamheterna

Som en del i den årliga granskningen ingår momentet kommunikation med nämnderna. Detta innebär att revisionen fortsätter att utveckla kontakten och dialogen med nämnderna och dess verksamhet. Under året kommer kontakter att tas genom:

- Möte med nämnderna eller dess presidier och förvaltningscheferna
- Att närvara vid nämndernas sammanträden (efter godkännande av resp ordförande)
- Att väcka en fråga till nämnden
- Att genomföra verksamhetsbesök

Mötet med nämndernas presidier genomförs under två dagar då samtliga revisorerna träffar samtliga presidier. Särskilda frågor till nämnderna utarbetas till dessa möten och de sakkunniga biträdena deltar vid dessa tillfällen. Därutöver kan revisorerna träffa nämnderna i anslutning till deras ordinarie möten.

3.2 Kontakter med fullmäktige och besök på sammanträden

Ett av revisionens övergripande mål är att kommunens revisorer skall vara kända i hela organisationen. Revisorerna kan själva väcka en fråga eller i förekommande fall efter framställande av fullmäktiges ordförande, närvara vid kommunfullmäktiges sammanträden och redogöra för revisorernas granskningsarbete. Därtill träffar revisorerna fullmäktiges presidium minst 2 ggr per år i enlighet med revisorernas reglemente.

3.3 Omvärldsbevakning

För att fånga viktiga händelser inom kommunen och i omvärlden fordras bevakning. Det följer med uppdraget som revisor att på en övergripande nivå följa utvecklingen i kommunen och inom områden som påverkar och kan komma att påverka kommunen.

Revisionsbiträdet stödjer revisorernas omvärldsbevakning genom att löpande informera om förändringar med stöd av den omvärldsbevakning som revisionsbiträdet gör inom områdena: Redovisning (specifikt för kommuner), kommunal juridik, kommunalsamverkan och regional

utveckling samt planering och styrning, arbetsgivarfrågor, demokratifrågor, integrationsfrågor, kommunikationer, bl. a färdtjänst, miljö, risk och säkerhet, äldreomsorg, kommunal hälso- och sjukvård, individ- och familjeomsorg, handikappomsorg, förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, arbetsmarknad, kultur och fritid samt kommunala bolag.

3.4 Kompetensutveckling

Med den snabba utvecklingstakt som råder både inom kommunens verksamheter och inom revisionen behöver de förtroendevalda revisorerna löpande utveckla sin kompetens. Det sker genom deltagande i seminarier och konferenser samt genom riktade utbildningsinsatser.

4. Lekmannarevision

Lekmannarevisionen av kommunens bolag omfattar en årlig granskning av bolagen. Utgångspunkt för granskningen är det kommunala ändamålet, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrdokument. Lekmannarevisorerna ska förhålla sig till och bedöma om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Lekmannarevisorernas granskning består av en grundläggande granskning av hur bolagens verksamhet förhåller sig till det kommunala ändamålet och övriga styrdokument samt deras system för styrning, uppföljning och intern kontroll. Den grundläggande granskningen omfattar bl.a. följande moment:

- Löpande genomgång av styrelseprotokoll och handlingar
- Insamling, genomgång och översiktlig analys av väsentliga styrdokument
- Översiktlig genomgång av system för styrning, uppföljning och intern kontroll
- Uppföljning av åtgärder utifrån föregående års granskning

Lekmannarevisorerna beslutar också vid behov utifrån sitt väsentlighet- och riskarbete om genomförande av fördjupade granskningar avseende bolagen. Granskningarna sammanställs i en granskningsredogörelse som ligger till grund för lekmannarevisorernas uttalande i granskningsrapporten.

Utöver lekmannarevisionen utförs lagstadgad revision av auktoriserade revisorer i bolagen. Denna revision avser framför allt räkenskaperna och god redovisningsed. Revisorerna skall också upprätta en revisionsberättelse och tillstyrka eller avstyrka om ansvarsfrihet.

5. Dokumentation

Revisorerna skall fortlöpande offentliggöra alla granskningsrapporter samt de övriga dokument som revisorerna beslutar om, på kommunens hemsida.

Lysekil 2018-09-04

Kommunens revisorer